

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

*Частина 2. Природничо-математичний
та суспільно-гуманітарний напрями*

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72
УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково–
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 2.
Природничо-математичний та суспільно-
гуманітарний напрями. – Рівне: РВВ РДГУ. – 2010. –
150 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**
Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;
Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;
Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;
Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;
Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;
Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;
Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;
Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;
Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;
Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;
Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;
Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент
Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;
Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

Навіть еротичні мотиви Б.Бойчука не залишаються без відчуття любові і болю у пошуках сенсу буття: „відчуєш біль її грудей”, „спочатку був біль, а не слово, кінець буде біль”, „як проростатиме з твоїх грудей травою – вони щемітимуть”.

Інтимну лірику названих вище збірок пропонуємо розділити на споглядальну („Вечірня”, „Усвідомлення”, „Полудне” та ін.) та емоційну („Ти перший раз любив”, „Довга поема”, „Вітри часу” та ін.).

Здебільшого письменник „переплітає” споглядальну лірику з емоційно, спочатку змальовуючи картину, яку бачить, а потім – викликані нею почуття чи навіпаки – відчуття, які його переповнюють, а далі – опис дівчини, що їх викликала. Ліричний герой в інтимній ліриці поета – це той, хто бачить, відчуває, той, хто прагне продовження життя, роду.

Інший чи **Інша** у таких поезіях – жінка, образ якої подається так само, через окремі деталі, але дещо інші: ноги, лоно, стегна, коліна, груди, руки, волосся, губи, детально виписане обличчя: „вихиляли жбани глиняні грудей”, „йдуть жінки – напроти вітру – босі”, „А спідниці конопляні по стегнах потекли”. Жінка у поезії Б.Бойчука земна, не наділена ніякими високими моральними почуттями, створена лише для плотських утіх і життя в буденності.

Описуючи Україну, Б.Бойчук здебільшого звертає увагу на визначні місця Батьківщини, якими постають архітектурні пам’ятки культури („Печерські образки”, „Віча у Львові” та ін.). Письменник також не залишається байдужим до трагічних подій („Краєвид 1933”, „Майже колискова” та ін.). У поемі „Подорож з учителем” ... він прагне створити візуально-емоційну картину екзистенційного жаху доби, показати війну як театр абсурду, коли в пограничній ситуації людина має вибирати між патріотизмом і природним обов’язком стосовно своєї дитини... У віршах „Могили”, „Два” війна – це узагальнена надчасова національна драма; алогізм і протиприродність війни викликають часом іронію („ти ляжеш в розростях гранати, що горло обростить в червінь, як виростуть струнки дівчата із заросту землі”) [1; 24].

Поезії, які ж належать до **культурологічної** лірики Б.Бойчука відрізняються більшою насиченістю картинами зовнішнього світу. Поет пише про те, що привертає його увагу, те, що до цих пір залишалося важливим: „Печерська Лавра”, „Дніпро”, „руїн Успенського собору” та ін. Письменник творить образ України за допомогою деталей, що становлять для нього не тільки архітектурну, а й духовну цінність. Але чітко виписані картини зображення так званої Батьківщини поета досить таки моторошні, а подекуди навіть страшні: „Печерська Лавра / западалася / у ранок. / Бані, рухнувши, / поролі небозвід / і позолота капала / в Дніпро”, „Монахи підпирали / рахітчні напів хрестами”, „Святі угодники / поснули непробудним сном” (з поезії „Печерські образки”). Автор показує втрату спокоєвничих цінностей, руїну, яка викликає сильні емоції у читача. Ліричний герой у цих поезіях – це той, хто бачить і відчуває, він шукає відповіді на питання „чому так?”. Події, місця, краєвиди, культурні пам’ятки, Україна – „вона осіла в моїй підсвідомості”, тому в ліричного героя і виникає таке питання.

Отже, у проаналізованих нами поезіях Б.Бойчука, ідентичність ліричного героя виражається, здебільшого, людиною, яка рухається, шукає відповіді на питання про сенс буття, яка бачить, чує, відчуває світ і Творця (**Іншого**).

Складається враження, що, коли Б.Бойчук хоче втекти від суперечок у собі, він „поміщає” у свою поезію персонажа, який виконує роль маски для автора, бо приховує його справжні відчуття, його суть. Постійність масок дозволяє говорити про існування ідентичного і відмінного в межах однієї особи.

Твір художньої літератури не завжди є враженням власного **Я** автора, тому ми не можемо говорити про автентичність авторського **Я** на сторінках його текстів, він є естетично перетвореним суб’єктом.

Список використаних джерел

1. Астаф’єв, О. Художні координати поезії Богдана Бойчука / О.Астаф’єв // Слово і час. – 2002. – №12. – С. 20 – 24.
2. Бойчук, Б. Вірші кохання й молитви : Зб. поезій. – К. : Факт, 2002. – 104с.
3. Бойчук, Б. Третя осінь. – К. : Дніпро, 1991. – 324 с.
4. Гіряк, М. Таємниця роздвоєного обличчя : Авторська свідомість в інтелектуальній прозі Віктора Петрова-Домонтовича. – Львів, 2008. – 286 с.
5. Жулинський, М. І в серце врізалось слово // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К. : Рось, 1994. – С. 128 – 135.
6. Ільницький, М. Любов і біль Б.Бойчука / М.Ільницький // Слово і час. – 2002. – №12. – С. 25 – 27.
7. Карабович, Т. Поетична мандрівка по Києву Богдана Бойчука / Т.Карабович // Кур’єр Кривбасу. – 2006. – №204 (листопад). – С. 196 – 199.
8. Католик, Г. Поняття ідентичності крізь призму психологічного розвитку дитини / Г. Католик, О.Шишак // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – №8. – С. 5 – 8.
9. Рубчак, Б. Іронічні ролі в поезії „Кобзаря”: профілі й маски / Б.Рубчак // Слово і час. – 1993. – №3. – С. 19 – 24.
10. Сартр, Ж-П. Буття і ніщо : нарис феноменологічної антології. – К., 2001. – 432 с.

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ ТА СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОЛОРАТИВНИХ КОМПОЗИТИВ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ.

**Рачок Вероніка, студентка, Фрідріх А.В., канд.пед.наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет**

Метою нашої роботи є дослідити колоративи англійської та української мов, їх структурні та семантичні особливості, механізми словотворення шляхом компаративного аналізу. Компаративний метод виділяють в окремий і визначають як сукупність методів і прийомів, за допомогою яких можна визначити спосіб творення, закономірності, функції творення певної частини мови, мови загалом, літератури [3,7]. На основі компаративного методу ми будемо досліджувати колоративи англійської та української мови, визначити їх спільні та відмінні риси, структуру та семантичні особливості.

Кольоровий континум у природі безперервний, але люди дискретно членують та позначають кольорову гаму. Людське око здатне розрізнити 10 мільйонів кольорів. Проте мови мають набагато менше слів для їх позначення. В українській, російській та англійській мовах зібрано понад 400 найменувань кольорових відтінків [2,8]. Лексичний

шар кольоропозначень – один з найбільш досліджуваних у мовознавстві. Інтерес до лексики кольоропозначень не згасає і понині

(С. Лаенко, П. Руденя, П. Іваненко, Н. Козак, О. Шеховцова, Г. Венкель). Вивчення цього лексичного ряду слів дає можливість глибше проникнути в численні проблеми семасіології, лексичних систем, семантичних полів тощо.

В усіх мовах світу існує колірніа тріада. Вяч. Вс. Іванов називає позначення цих кольорів “мовними універсалиями” і зазначає: “Три основних кольори (чорний – білий – червоний) є в усіх мовах світу; відмінності цих кольорів використовуються в усіх міфологіях та інших символічних системах” [3,5]. Універсальність появи в мовах світу цієї колірної тріади зумовлена, пояснює І.О.Голубовська, спільністю “природних, соціально-історичних і психічних процесів, що відбуваються, відповідно, у природі, суспільстві та людській свідомості” [7,175].

До уваги дослідників потрапляють і власні назви-кологоративи (А. Суперанская, О. Іванов, Г. Мурзаев). Проте ця тема ще далеко не вичерпана і заслуговує на подальшу розробку. Кольорові переваги в топонімічній системі відбуваються за різними причинами, як психолого-символічними, так і суто ономастичними. Наприклад, різкий контраст у використанні кольорових термінів у топонімічній номенклатурі тюркських і монгольських мов у порівнянні з топонімічними системами європейських мов знаходить своє етнопсихологічне пояснення. Кількість кольорових термінів, що стали основою в тюркських топонімах, перевищує тридцять позначень – факт нечуваний в культурі європейських народів [3,5]. У пошуках типологічних відповідностей кольоропозначень у різноструктурних мовах Е.М.Мурзаєв зближує тюркське кара з російським *черный* і знаходить йому відповідники в дравидській і в семіто-хамітських мовах, а також порівнює корінь *kar* ‘чорний’ із старопруським *kirsnan* ‘чорний’, із староіндійським *kr̥sna*, з тамільським *karu*, з *kara* в кушитських мовах (у західній частині Ефіопії).

В універсальній колірній тріаді абстрактних кольорів у всіх народів світу *червоний* посідає третє місце і є першим із позначень хроматичних кольорів. Наприклад, в топонімії Каліфорнії означення *червоний* мають понад 550 назв і поступається лише за кількістю назв означенню *чорний* [7,175]. У німецькій топонімії назви на *rot-* численні і, щоб уникнути омонімії, використовуються різні орфографічні варіанти, типу: *Rotenburg, Rothenburg, Rottenburg* [7,175]. Топонімі-кологоративи, що утворилися за допомогою семантеми *червоний* часто-густо пов’язані з різними позамовними реаліями. Говорячи про гідроніми, В.М.Топоров та О.М.Трубачов підкреслювали: “Вельми значна кількість назв річок відбиває особливості ґрунту, зокрема, дна річки, а через це – і кольору води”. В Аргентині протікає дві великі ріки (*Rio Bermejo* (ісп. ‘Червона ріка’), зобов’язані своєю назвою червонуватому кольору води. Проте є досить чимало назв з дещо іншим тлумаченням. Назва озера в США *Red Lake* ‘Червоне Озеро’ – переклад з однієї з індіанських мов; назва спричинена сонячним ефектом на воді [9,175]. Як зазначалось вище, колірний спектр неперервний, однак мовні позначення надають йому дискретності, неоднакову в різних мовах. Український прикметник *блакитний* не має прямих еквівалентів в англійській, німецькій і французькій мовах. У сферу англійського *red* включається російське кольоропозначення *рыжий*. Дискретність кольоропозначень діалектично поєднується з протилежним явищем дифузії. Ті самі лексеми в різний час мали різне семантичне наповнення. В.Скит виводить англійський прикметник *blue* з латинського *flavus* “жовтий” [7, 65]. М.М.Маковський також етимологізує слово *blue*, яке сягає латинського слова *flavus* “вогняного кольору, вогнено-жовтий”. Кольоропозначення *black* «чорний» В.Скит зближує з *bleak* в значенні “блідий, безбарвний” [7,63].

Отже, слова на позначення кольору групуються у вільну систему. У системі кольорових позначень виділяється нечисленне «ядро», досить стабільне, але історично мінливе, до якого додається багата лексично і семантично кольорова «периферія». Ядро складають абстрактні позначення кольору, які відображають основні кольори. Конкретні позначення кольорів мають предметну внутрішню форму. В топонімії різних мов використовуються, як правило, основні, абстрактні кольорові позначення. Інколи серед топонімів-кологоративів трапляються назви, які генетично не мають нічого спільного з лексемами на позначення кольорів і їхня наявність зумовлена різними чинниками. Проте різні народи концептуалізують і дають назви не зовсім ідентичним кольорам, що відбивається на їх уживаності в ономастичній сфері.

Таким чином, групу слів-кологоративів можна вважати безпрецедентно популярною для фахівців найрізноманітніших областей знань. Увага до такої невеликої й специфічної групи слів пов’язана, на думку Р.М. Фрумкіної, з тим, що «цікаво описувати ті лексичні групи, які можна представити як системи» [8,18]. При достатньо чіткому підході до визначення самого поняття «системно організована множинність об’єктів» по-справжньому структурованою виявляється лише незначна частина лексики – як правило, множинність слів і словосполучень, виділених за семантичним принципом.

Найбільш типовим прикладом такої множинності і є система кольоропозначень.

Порівнюючи колоративні лексичні одиниці в українській та англійській мовах, ми звертаємо увагу на такі критерії: частинимовна приналежність твірного слова та похідного колоратива, найбільш уживані кольороутворюючі групи слів та способи словотворення вторинних ад’єктивних колороназв у досліджуваних мовах. Матеріалом дослідження послуговували українські й англійські кольоропозначення, відібрані з тлумачних українських та англійських словників [10,12,13,14].

Дослідження мовної семантики кольору потребує ретельного аналізу співвіднесеності значень колоронайменувань, з одного боку, з реальними колірними сигналами, з іншого – з їхніми ментальними репрезентаціями в мисленні людини. Такий багатомірний підхід до вивчення значення дозволяє відтворити більш повну картину семантичних значимостей колоронайменувань і виявити закономірності “кодування” іманентних (основних, характерних) ознак і властивостей реальних колірних зразків у семантиці відповідних мовних знаків.

Колоративи – достатньо чітко окреслена в мові група прикметників, які означають кольори. Ця група не замкнута, але прийнято вважати, що вона не має явної тенденції до розширення [4, 234].

Серед лінгвістів немає єдиної точки зору щодо того, які саме лексичні одиниці відносити до групи колоронайменувань (англ. color terms, color naming). Так, О.І. Кулько, описуючи колоративи в рекламі, всередині кольоропозначень виділяє дві семантичні групи: власне колоративи (червоний, кораловий, блакитний та ін.) та додаткові характеристики кольору (світлий, темний, густий, тьмянний та ін.). У групі власне колоративів автор виділяє первинні (значення кольору є основним, прямим: синій, жовтий) та вторинні колоративи (значення кольору є переносним: вишневий, кораловий) [4,224]. Ми лише частково можемо погодитись з такою думкою. Слова, що

позначають тон, насиченість, яскравість типу світлий, темний, густий, тьмянний, ми не відносимо до кольоропозначень. Більш того, значення слів типу вишневий, кораловий не є переносними. Зазначені слова отримали колірне значення як похідне від основної семантики, напр.: вишневий має значення: 1) виготовлений з вишні; 2) темно-червоний колір, кольору вишні [11,148].

I. Бабій до кольороназв відносить крім невмотивованих (білий, жовтий, сірий та ін.) та вмотивованих з погляду носіїв мови кольоропозначень (малиновий, калиновий, пшеничний та ін.), ще й одиниці типу ясний, смугастий, двобарвний, чистий, загорілий, похмурий та ін. Хоча останні вона характеризує як «умовні кольороназви» [1,139]. На нашу думку, останні лексеми теж не відносяться до кольороназв, вони передають додаткові характеристики кольору.

Щодо класифікації кольоропозначень (color terms) в працях на матеріалі англійської мови найчастіше можна зустріти такі групи кольороназв: basic color terms: black, white, grey, red, blue, orange, yellow, green, purple, pink, brown (див. теорію Берліна-Кея [Berlin 1969]); non-basic, які за теорією Берліна-Кея не увійшли до 11 basic color terms: crimson, scarlet, blond, khaki, bluish, gold, silver; secondary color terms, які утворились від іменників і отримали вторинне значення кольору: amaranthine, brick, buff, golden, orange, tobacco, salmon і т. д. Вважаємо, що така класифікація є досить умовною, адже лексеми orange, pink, хоча і відносяться до basic color terms, але в той же час є похідними прикметниками від іменників orange 'апельсин', pink 'гвоздика'.

Кольороназв вивчалось з точки зору його морфологічних і структурно-семантичних особливостей. Дослідження колірної номенклатури останніх років пов'язані з двома основними підходами – когнітивним (Васильєва 1997, Фрумкіна 1991) і комунікативно-функціональним (Графова 1991, Деева 1990). Недостатньо розробленою на теперішній час є проблема співвідношення між семантичною структурою кольороназв, властивостями природних колірних сигналів і їхніх образів у свідомості людини, а також проблема способів мовного кодування позамовної інформації в змістовій структурі кольороназв і мовних форм вираження такої інформації.

Національна своєрідність змістової сторони колірної номенклатури англійської мови створюється за рахунок особливого, національно-специфічного заломлення психофізіологічного, соціального і культурного досвіду взаємодії мовного колективу з природними колірними сигналами, а також у процесі оперування існуючими колірними концептами [5, 164].

Актуалізація другорядних складових колірного блоку найменувань кольору (яскравості та насиченості) обумовлюється їхньою інформаційною та комунікативною значимістю і супроводжується формуванням додаткових смислових відтінків у семантиці кольороназв.

Семантичні процеси, що перетворюють значення кольороназв, можуть здійснюватись у напрямку розширення, поглиблення або заміни семантичного об'єму кольороназв. Розширення семантичного об'єму спостерігається як наслідок процесів символізації та ситуаційно-типової експансії значення кольороназв, поглиблення семантичного об'єму досягається за рахунок прагмасемантичної акцентуації, заміна семантичного об'єму здійснюється в процесі семантичної деривації вторинних значень кольороназв.

Склад номенклатури базових кольорів визначається їхньою комунікативною та інформаційною значимістю.

Ситуативна семантика кольороназв визначається, з одного боку, комунікативними потребами автора повідомлення та ситуацією в цілому, з іншого – комунікативним потенціалом природного колірного сигналу та відповідного колірного концепту [6,12].

Отже, роль фактора людини в мові спостерігається як на рівні загальної картини світу, зокрема картини кольору, так і на рівні змістової структури окремих кольороназв: особливості їхньої семантичної структури визначаються комунікативною спрямованістю колірних номінацій.

Власне колірне значення в семантиці кольороназв представлено у вигляді так званого колірного блоку, котрий складається з тону (основного елементу) і, іноді яскравості та насиченості (другорядних елементів) колірного сигналу, що позначається.

Результати даного дослідження дозволяють відзначити також той факт, що значні розбіжності в галузі кольоропозначень української й англійської мов не свідчать про відмінність колірної гами, а є наслідком лексичних, семантичних та морфологічних особливостей двох контрастивних мов. Ми розглянули також психологічне тлумачення тих кольорів, які зустрічаються у компонентному складі колоративів, фразеологізмів англійської мови. Таким чином, дійшли висновку, що значення кольорів у різних народів тлумачиться по-різному. Хоча і спостерігаються певні схожості, наприклад тлумачення чорного і білого кольорів здебільшого мають схоже загальне значення.

Список використаних джерел

1. Бабій 1997: Бабій І.М. Семантика, структура та стилістичні функції назв кольорів у сучасній українській мові (на матеріалі малої прози В. Стефаніка, М. Коцюбинського, М. Хвильового): Дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / НАН України. – К., 1997. – 239 с.
2. Выходец О.З. Тоны цвета. – М., 2000. – 8с.
3. Климов Г.А. Колоративы. – М., 1998. с.7
4. Кулько 2004: Кулько О.И. Колоративы и обозначения цвета в рекламе // Русская и сопоставительная филология: состояние и перспективы: Международная научная конференция, посвященная 200-летию Казанского университета (Казань, 4-6 октября 2004 г.): Труды и материалы / Под общ. ред. Галиуллина К.Р. – Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2004. – С. 224-225.
5. Пастушенко Т.В. Ситуаційно-типова експансія значень кольороназв // Гуманітарний вісник. Сер. "Іноземна філологія". - Черкаси. - 1998. - Число 2. - Ч. 1: Проблеми сучасної лінгвістики. - С. 164-173.
6. Словник 1970-1980: Словник української мови: в 11т. – К.: Наук. думка, 1970-1980. – Т.1. – 1970. – 800 с.; Т. 7. – 1976. – 724 с.
7. Пастушенко Т.В. Символический аспект семантики цветоименований. - Черкаси. - 1999. с. 12-15.
8. Фрумкіна 1978: Фрумкіна Р.М. О методе изучения семантики цветообозначения // Семиотика и информатика. – М.: ВИНТИ, 1978. – Вып.10. – С. 142-161.
9. Фрумкіна Р.М. Цвет, смысл, сходство: Аспекты психолингвистического анализа. – М.: Наука, 1984. – 175с.

10. Berlin 1970: Berlin B.A. Universalist-Evolutionary Approach in Ethnographic Semantics // Current Directions in Anthropology. Bull. Am. Anthropol. Ass. – 1970. – Vol. 3, Part 2. – P. 3-18.
11. Berlin 1969: Berlin B.A., Kay P. Basic Color Terms: their Universality and Evolution. – Berkeley; Los Angeles: Un-ty of California Press, 1969. – 178 p.
12. Chambers Dictionary 1996: Chambers 21st Century Dictionary [editor-in-chief M. Robinson]. – Great Britain: Cambridge University Press, 1996. – 1654 p.
13. High School Dictionary 1986: High School Dictionary [editor-in-chief E.L. Thorndike]. – USA: Scott, Foresman and Company, 1986. – 1096 p.
14. Webster's Dictionary 1981: Webster's Third New International Dictionary of the English Language Unabridged, USA: Merriam-Webster inc. Publishers, 1981. – 62 p.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У ТВОРАХ Д.БРАУНА
(«КОД ДА ВІНЧІ», «АНГЕЛИ І ДЕМОНИ»)

**Сичова Анна, студентка, Фрідріх А.В., канд.пед.наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет**

Незважаючи на велику кількість праць, що з'явилися останнім часом, проблеми інтертекстуальності не вирішені остаточно. Про це свідчать суперечливі (нерідко полярні) оцінки інтертекстуальності в науковій літературі, неповні визначення цього явища у сучасних словниках та довідниках або навіть їх відсутність [1; 2].

Метою нашого дослідження є виявлення та класифікація функцій інтертекстуальності у творах Д.Брауна. Відповідно до мети дослідження було поставлено декілька завдань:

- дати визначення поняття інтертекстуальність;
- визначити та класифікувати інтертекстуальність та відношення між її видами;
- виявити та обґрунтувати функціональні особливості інтертекстуальності в творах Д.Брауна.

Класичним визначенням понять «інтертекст» та «інтертекстуальність» сьогодні прийнято вважати тлумачення, що належить Р. Бартові: «Кожний текст є інтертекстом; інші тексти присутні в ньому на різних рівнях у більш чи менш знайомих формах: тексти попередньої культури й культури оточуючої. Кожен текст являє собою нову тканину, зіткану зі старих цитат. Уривки культурних кодів, формул, ритмічних структур, фрагменти соціальних ідіом тощо – всі вони ввібрані текстом і перемішані в ньому, оскільки завжди до тексту й навколо нього існує мова» [2, с. 417–418].

На мою думку, найточніше визначення поняття інтертекстуальність запропонував І. Арнольд: «Під інтертекстуальністю розуміється включення в текст або інших цілих текстів з іншим суб'єктом мовлення, або їхніх фрагментів у вигляді маркованих або немаркованих, перетворених або незмінних цитат, алюзій та ремінісценцій» [1, с. 346].

Ж. Женнет у книзі «Палімпсести: Література другого ступеня (1982)» вважає можливим виділити «п'ять найголовніших інтертекстуальних відношень: інтертекстуальність як співприсутність у одному тексті двох або більше текстів (цитата, алюзія, плагіат тощо); передтекстуальність як відношення тексту до свого заголовка, післямови, епіграфу; метатекстуальність як коментуюче й часто критичне посилання на свій передтекст; гіпертекстуальність як осміювання або пародіювання одним текстом іншого; архітекстуальність, що може усвідомлюватися як жанровий зв'язок текстів» [3, с. 44].

Слід розрізняти поняття «інтертекстуальність» та «інтертекст» як «процес» та «результат». Інтертекст – це наявність одного тексту (текстів) в іншому, а інтертекстуальність охоплює різноманітні естетичні явища, стосунки, які виникають на підставі інтертексту.

Творчість одного із представників американської літератури кінця ХХ-початку ХХІ століття Дена Брауна є напрочуд цікавою для вивчення специфіки інтертекстуальності, оскільки письменник широко використовував «чуже слово» у пошуках нових шляхів розвитку прози. Досліджуючи творчість письменника, ми можемо відзначити зв'язки Д.Брауна з традиціями попередніх епох, різноманітні впливи, перегуки, схожість його мотивів та образів з іншими текстами.

Інтертекстуальні посилання у будь-якому вигляді тексту здатні до виконання різних функцій з класичної моделі функцій мови, запропонованої в 1960 р. Р.Якобсоном. До таких функцій відносять:

- Експресивна.
- Апелятивна.
- Поетична.
- Референтивна.
- Метатекстова.

Експресивна функція інтертекста виявляється в тій мірі, в якій автор тексту за допомогою інтертекстуальних посилань повідомляє про свої культурно-семіотичні орієнтири, а у ряді випадків і про прагматичні установки: тексти і автори, на яких здійснюються посилання, можуть бути престижними, модними, одіозними і так далі. Підбір цитат, характер алюзій – все це значною мірою є (інколи мимоволі) важливим елементом самовираження автора. **Наприклад, Ден Браун активно використовує у своїх творах прями цитати з Біблії:** «Sophie had not known a gospel existed in Magdalene's words. She read the text:

And Peter said, "Did the Saviour really speak with a woman without our knowledge? Are we to turn about and all listen to her? Did he prefer her to us?"

And Levi answered, "Peter, you have always been hot-tempered. Now I see you contending against the woman like an adversary. If the Saviour made her worthy, who are you indeed to reject her? Surely the Saviour knows her very well. That is why he loved her more than us" [6, с. 78], а також непрямі цитати: «As you know, the Book of Matthew tells us that Jesus was of the House of David. A descendant of King Solomon–King of the Jews. By marrying into the powerful House of Benjamin, Jesus fused two royal bloodlines, creating a potent political union with the potential of making a legitimate claim to the throne and restoring the line of kings as it was under Solomon» [6, с. 79]; «Job. Chapter thirty-eight. Verse eleven.

ЗМІСТ

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ

Волошин М.О., Волошин О.М. Дилатометричні та в'язкопружні властивості полімерних металонанокомпозитів	3
Килюшик Тетяна, Воловик Г.П. Аналіз чисельності метеликів роду COENONYMPHA на території Білоозерського масиву Рівненського природного заповідника.	4
Гроголь Святослав, Нечипорук Ірина. Хімічне розпізнавання речовин за допомогою сенсорів.	5
Кошицький В.В., Ковальчук Іван. Безвідходні технології в сільському господарстві.	6
Кущеріб Тетяна Миколаївна. Риюча діяльність ссавців як чинник, стимулюючий процеси ґрунтоутворення.	7
Макєєва Діана, Яремчук Дарина, Демчик С.П. Знаходження нестационарної теплопровідності всередині плоскої стінки.	8
Малежик Петро, Січкарь Т.Г. Термомеханічні властивості епоксидних композитів, наповнених нанодисперсним алмазом.	10
Філіппова Лариса Валеріївна. Вивчення фізико-хімічних властивостей в реакції окиснення СО на Fe-Mn оксидних системах.	10
Цегельник Юлія, Лопаткін Р.Ю. Генерація квазімонохроматичного рентгенівського випромінювання за допомогою сфокусованого пучка протонів.	12
Адамчук Анна, Бишук Віталій, Панай Ольга, Вороницька В.М. Розробка web-сайту факультету математики та інформатики РДГУ.	14
Андросов В.И., Данич В.Н. Модель информационно-управленческой архитектуры организации и защита информации.	17
Гаврюсєва Д.М., Вороницька В.М. Розробка мультимедійної НКП «Векторна комп'ютерна графіка».	18
Мельник Павло, Пожидаєв В.Ф. Розробка комп'ютерної моделі для проведення чисельних експериментів по вивченню тягово-динамічних характеристик тягового рухомого складу.	18
Опанасюк О., Петрівський Я.Б. Чисельні експерименти по реалізації методу регуляризації Тихонова із застосуванням одного із сучасних програмних продуктів комп'ютерної математики Mathcad.	20
Пастушок І. В., Подляшаник Л. А. Узагальнення результатів розв'язку задачі Колмогорова-Нікольського на різних класах функцій.	21
Придюк П.І., Петрівський Я.Б. Розробка експертної системи діагностування комп'ютерних засобів.	22
Романюк С. М., Соколовська О.П. Автоматизація знаходження багатofакторних регресійних моделей.	25
Сірець О. В. Динаміка нелінійної динамічної моделі Солоу для випадку лінійно-однорідної виробничої функції.	26
Файчук О.О., Сяська Н.А. Метод математичного моделювання як один із засобів розвитку творчих здібностей учнів під час розв'язування планіметричних задач.	27
Ярошак Роман, Батишкіна Ю.В. Розробка он-лайн гри для мобільних телефонів на платформі JAVA.	29

СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ НАПРЯМ

Абрамчук Катерина, Шеретюк В.М. Особливості діяльності німецької окупаційної системи вербування та депортації на Волині в 1941 – 1945 рр.	30
Андрєєва Анастасія. Торгівельна конкуренція як головний конфліктогенний чинник у відносинах між Англією та Нідерландами (XVII ст.).	32
Бондарець Олександр, Сєверова О.В. Специфіка російського лібералізму в концепції Б.М. Чичеріна.	33
Віруцька Світлана, Постолюк Р.М. Уряд Румунії в контексті подій «Празької весни».	35
Генега Ірина, Троян С.С. Зовнішня політика Російської федерації 1990-х рр.: пошук стратегії.	36
Головіна Кароліна, Давлєтов О.Р. ВДМ – від «сестринських громад» до єдиної державної організації для дівчат у Третньому рейху.	38
Гуменюк Олеся, Кукурудза А.В. Релігійна домінація у франко-візантійському суперництві VIII-IX ст.	39
Давидчук Сергій, Савчук П.О. Україна-Ізраїль: співробітництво на рівні силових структур.	41
Данильчук Тамара. Франко-німецьке протистояння у форматі Марокканської кризи 1905-1906 рр.	42
Доценко Катерина, Давлєтов О. Р. Ідея об'єднаної Європи: зарубіжна історіографія.	43
Дудка Наталія, Давидюк Р.П. Від УНДО до ФНС: причини радикалізації політичної платформи Дмитра Паліїва.	45

Євсович Роман, Сєверова О.В. Благодійність у Росії в 2-й пол. XIX – поч. XX ст.: традиції та особливості.	46
Звягіна Олександра, Давлетов О. Р. Ідеологія неонацизму в сучасній Україні.	48
Зущенко Оксана, Карпухіна Тетяна. Міжнародна реакція на голодомор 1932-1933 рр. в Україні.	49
Івчик Наталія, Гон М. М. Питання прававласності поляків та євреїв у південно-західному краю Російської імперії другої половини XIX століття.	50
Ісаченко Вікторія, Побірченко Н.С. Павло Гнатович Житецький – фундатор української педагогічної думки другої половини XIX – початку XX століття.	52
Капустін Г.М., Стоколос Н.Г. Організація та проведення ювілейних святкувань, як одна із форм місіонерської діяльності братств на Волині в другій половині XIX – на початку XX ст.	53
Капустін К.М., Моця О.П. Проблема розвитку південноруських земель у післямонгольський час в дореволюційній історіографії.	54
Козачук А. А. Ставлення української еліти щодо процесу інкорпорації Гетьманщини до складу Російської імперії в I пол. XVIIIст.	56
Колегова Диана, Панкова Вікторія. Політика разрушений: взгляд истории.	58
Кривобороденко Сніжана, Міняйло І. В., Волков О.Г. Критика кантівської теорії О.О. Козловим та простір і час історії.	58
Литвиненко Наталя, Нестеренко Л. О. Науковий спадок І. В. Луцицького.	59
Лукащик Ганна, Савчук Петро. Зовнішньополітична доктрина СРСР у 20–30-і рр. та Німеччина	60
Мишков В. Я., Шугаєва Л. М. Становище громад старообрядців в сучасній Україні: проблеми та перспективи розвитку.	61
Міюц Ю.В., Давлетов О.Р. Перебудова шкільної освіти у Третньому рейху (1933-1939 рр.): на прикладі діяльності Орденсбургів.	63
Паврозник Тетяна, Давидюк Р.П. Протиріччя у партії „Сельроб” напередодні та в умовах парламентських виборів 1928 року у Польщі.	65
Писцьо Віталіна Романівна. Репатріація українських громадян вивезених на примусові роботи до Німеччини.	66
Процюк Віктор, Шеретюк В. М. Анархізм Нестора Махна як унікальна національна складова анархістського руху Російської імперії.	68
Радовенчик Тарас. “Київська наступальна операція” в планах німецького командування.	70
Романчук Тетяна, Гон М. М. Особливості національної консолідації у повоєнній Німеччині.	72
Самсонюк Т., Гон М. М. Особливості ведення слідства органами НКВС стосовно членів ОУН у 1939-1941рр. (на прикладі архівно-слідчих справ Державного архіву Рівненської області).	73
Сейтумерова Э.З., Зарединова Э.Р. Историческое наследие крымскотатарского народа: традиции и современность.	75
Столярчук О.Ф., Галуха Л.Ю. «Острозька Біблія» - особлива духовно-літературна пам'ятка українців.	76
Стрільчук М.С., Савчук П.О. Основні етапи формування колоніальних імперій європейських держав.	77
Троян Віктор. Проблема європейської ідентичності в основних концепціях пан'європеїзму.	79
Харковець Анна, Гон М. М. «Расовий концепт націонал-соціалізму: теоретичні аспекти та практичне втілення».	81
Хромов Пётр, Семёнова Н.В. Изучение в Украине и России национально-освободительной борьбы ОУН и УПА 1939-1954 гг.	83
Виперайленко Грина, Котова Л.В. Підвищення рівня зайнятості молоді на вітчизняному ринку праці.	84
Говоров Н.П. Поколение информационного скольжения.	86
Ілляк Олексій. Проблеми професійної орієнтації та зайнятості молоді на ринку праці України.	87
Лялина А.И., Андреева-Лялина З.В. Украина и Европейский Союз: проблемы евроинтеграции.	89
Наумов Андрій. Політична культура сучасної української молоді: стан і перспективи розвитку.	91
Слабчук Т.А. Особливості та проблеми формування інституту жіночого політичного лідерства у сучасному політичному процесі України.	92
Українець В. О., Гон М. М. Етнічний екстремізм – теоретичний аспект.	93
Shkolenko Dar'ya, Suleimanova V.R. Some problems and tendencies of english semantics.	94
Антончук Анна, Воробйова Л.М. Концепція людини і світу в творчості Ернеста Хемінгуея.	95
Байло Ю. Лінгво-методичні основи тестування з іноземної мови у Вищих навчальних закладах.	96
Бражук В. Рефлектирующий герой в пьесе А. Вампилова «Утиная охота».	97
Дячук Оксана, Середюк Л.А. Використання мультимедійних технологій у вивченні німецької мови.	98
Катеринчик Юлія, Середюк Л.А. Художня майстерність Гете у філософській драмі «Фауст».	100
Козлюк Н.В., Михальчук Н.О. Характеристика фабульного тексту з погляду його діалогічності.	101
Коробчук Віталія, Воробйова Л. М. Художній світ новел Джека Лондона.	103

Кудрєвич Юлія, Фрідріх А.В. Семантико-структурні та стилістичні особливості фразеологічних одниць сучасної англійської мови на позначення «характеристика людини»	105
Куценко Анастасія, Воробйова Л.М. Інтертекстуальні явища у творчості Дж. Г. Байрона.	108
Лєвчишин Марія, Михальчук Н.О. Романтизм як літературний напрям.	109
Магас Оксана, Воробйова Л.М. Біографізм новел Ернеста Гемінгвея.	111
Маландюк Тетяна, Ярута Н.П. Some peculiarities of Charles Dickens' individual literary style in the novel "Bleak house"	112
Михальчук Н.О., Забава М.М. Компаративний аналіз драматургії В.Шекспіра та Б.Шоу.	114
Міхєнко Оксана, Зубілевич М.І. Розвиток іншомовної комунікативної культури учнів молодших класів засобом інтегрованих занять з англійської мови.	115
Назарук Анна, Серєдєк Л.А. Концепт „жінка” в німецькій фразеології.	116
Плєвако Наталія, Бігунова С. А. Особливості писемних текстів різних жанрів побутового стилю (на матеріалі англійської мови).	117
Попик І.О. Прояви творчої ідентичності Б.Бойчука у збірці „Третя осінь”.	119
Рачок Вероніка, Фрідріх А.В. Компаративний аналіз структурних та семантичних особливостей колоративних композитів української та англійської мов.	120
Сичова Анна, Фрідріх А.В. Функціональні особливості інтертекстуальності у творах Д.Брауна («Код да Вінчі», «Ангели і Демони»).	123
Сузанская Т.Н. Некоторые особенности эволюции материнской темы в истории русской литературы XIX-XX вв.	125
Базик Людмила, Костюк Л.К. Відродження писанкарства та його популяризація на сучасному етапі.	127
Бєнєщук Руслан, Савчин Л.М. Розвиток художніх потреб дітей на заняттях у хореографічному колективі.	128
Димченко Сергій. Педагогічна взаємодія викладача та студента у процесі навчання гри на ударних інструментах.	129
Карєва Єкатєрина, Дубинина Д.Н. Использование нетрадиционных техник рисования в работе с детьми, имеющими речевые нарушения.	131
Коваленко Анна, Аксьєнова І. Ю. Стилїзація хореографічного твору як формотворчий процес (на прикладі діяльності дитячого хореографічного колективу).	132
Ковбарь Ольга, Волошина Л.П. Становлення балетного мистецтва в Україні (20-30-ті рр. XX століття)	133
Комисарук Татяна, Горбатова Е.В. Использование игровых приемов в изобразительно-творческой деятельности старших дошкольников.	135
Лапсюк Надія, Горбачук Р.Л. Танець модерн як засіб вираження психологічного стану танцівника.	136
Лєгка Алїна, Аксьєнова І. Ю. Роль Іржі Кїліана у сучасному хореографічному мистецтві.	137
Мельник Тетяна, Волошина Л.П. Історія розвитку та становлення хореографічного мистецтва Рівненщини.	139
Мельничук Олена. Модернізм в українській драматургії кінця XIX – початку XX століття.	139
Омєлящик Інєсса, Горбатова Е.В. Развитие изобразительного творчества детей старшего дошкольного возраста.	141
Сидорик Тетяна, Голод І.В. Роль ілюстраторів часопису «Будяк» у розвитку сатиричної графіки Львова у 20-х роках XX ст.	142
Черніговець Т.І. Функціонування дитячого фольклорно-ігрового дозвілля в контексті сучасних глобалізаційних процесів.	144
Черніговець О. Класична музика – ефективний засіб психотерапії (аналітичний огляд інформаційних матеріалів).	145
Гєккєль А.В. Вплив творчості Тараса Шевченка на розвиток хореографічного мистецтва в Україні.	145
Яцюк Ганна, Лобан Т.Й. Тренаж в системі підготовки виконавця народно-сценічного танцю.	146
ЗМІСТ	148

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

*Частина 2. Природничо-математичний
та суспільно-гуманітарний напрями*

**Матеріали III Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**19–20 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск – Войтович І.С.
Комп’ютерна верстка – Литвак А.М.

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 30. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*